אסתר חוברת 5 דף לקבוצה

הלילה ללא שינה | יום חמישי, 5 בנובמבר 19:00–20:30 | 2026

הקטע שלנו הערב הוא אסתר 5:2–6:14. בשבוע שעבר עמדה אסתר בחצר הפנימית וחיכתה שהמלך יעשה צעד. פתחו את חוברת 5 באותו פתח. הערב, ראו מה לילה אחד עושה למען מרדכי, ושאלו מה הוא משנה למשפחה שרואה אותו רוכב וחולף על פניה.

המסלול שלנו הערב

זמן	מה נעשה יחד
19:00–19:18	סבב בקבוצה. שתפו ברגע טוב, בקושי, בהפתעה או בבקשת תפילה. מותר לא לשתף.
19:18–19:26	היזכרו היכן הסתיימה חוברת 4. בחרו דמות ללוות. קראו בצד הפנימי של הכריכה הקדמית את אסתר 5:2–6:5.
19:26–19:33	פתחו בעמוד 5 בדף למשתתפים. מצאו את ארבע האותיות העבריות שד״ר קריסי זיהה בהזמנת אסתר (5:4).
19:33–19:54	קראו את עמודי הסיפור 1–11 לפי הסדר. עצרו בכפולה. מה המלך רוצה, ומה בא המן לבקש?
19:54–19:58	קראו בכריכה האחורית את אסתר 6:6–14. הקשיבו לשם שהמן מצפה לשמוע ולשם שהמלך אומר.
19:58–20:17	קראו את עמודי הסיפור 12–21. שמעו את ההכרזה בכיכר, ואז הקשיבו לילדה בבית המלאכה.
20:17–20:30	עברו לעמוד 6 בדף למשתתפים. דונו בשאלה אחת, בחרו תגובה לשבוע והתפללו יחד.

Sonder בשולי התהלוכה

ג׳ון קואניג טבע את המילה sonder להכרה שלאדם זר יש עולם פנימי מורכב כמו שלכם. דמיינו שהילדה ליד דלפק התיקונים היא אחייניתכם. אדם מבני עמה רוכב על סוס המלך. מה הייתם רוצים לדעת לפני שתספרו לה מה זה אומר?

מספרי עמודי הסיפור המודפסים הם 1 עד 21. הכפולה היא בעמודי הסיפור 10–11 (עמודים 12–13 בקובץ PDF). קראו שם את הכריכה האחורית. השאירו את התמונה האחרונה פתוחה בפתח המשתה השני.

קריאת אסתר באינטרנט

https://esther.gappjunction.com/he

סרקו את הקוד או השתמשו בכתובת שלמעלה. התחברו ובחרו קריאת אסתר כדי לפתוח את החוברות הדיגיטליות.

לילה אחד בשושן

הקהילה היהודית בפרס | המשבר בשנה השתים עשרה, בערך 474 לפנה״ס

דמיינו מסע מזרחה מירושלים, דרך בבל, אל שושן שבדרום־מערב איראן של ימינו. משפחות יהודיות אחדות כבר חזרו ליהודה ובנו מחדש את המקדש. מגילת אסתר מלווה את מי שחיים תחת שלטון פרס הרחק מירושלים. התאריכים לפנה״ס כאן מבוססים על הזיהוי המקובל של אחשוורוש עם חשיארש הראשון.

היכן אנו בסיפור המקראי

התאריך במגילת אסתר	בקירוב לפנה״ס	אירוע והפניה
שנה 3	483–482	אחשוורוש עורך את משתאותיו, וושתי מאבדת את מקומה (1:3–22).
שנה 7, טבת (חודש 10)	479–478	אסתר נלקחת למלך ונעשית מלכה (2:16–18). המזימה להתנקש במלך מדווחת באירוע הבא (2:21–23).
שנה 12, 13 בניסן	474	סופרים כותבים את הצו (3:7, 12–15). בהמשך, בתאריך שלא צוין, אסתר קוראת לצום ונכנסת לחצר ביומו השלישי (4:16–5:1).
היום ← בלילה ההוא ← מחר	כ־474	אסתר מזמינה את אורחיה, הרשומה נקראת בלילה, ומרדכי זוכה לכבוד פומבי למחרת (6:14–5:2). הפרקים אינם מספקים תאריך מדויק.
23 בסיוון, חודש 3	כ־474	שמור לחוברת מאוחרת יותר
13–15 באדר, חודש 12	כ־473	שמור לחוברת מאוחרת יותר

כמה זמן חיכה מרדכי

כארבע שנים בקומיקס. חוברת 2 מציבה את המזימה ימים לאחר משתה ההכתרה. במקרא, כארבע שנים ושלושה חודשים מפרידים בין הגעת אסתר בטבת של שנה 7 (2:16) לבין המשבר בניסן של שנה 12 (3:7, 12). גם המזימה וגם התהלוכה אינן מתוארכות. אסתר נותנת למרדכי קרדיט מייד (2:22–23). הכבוד הפומבי מגיע מאוחר יותר (6:1–3, 10–11).

מה מלך יזכור

ההיסטוריון היווני הרודוטוס מספר על פילקוס מסמוס, ששירותו בקרב הימי בסלמיס בשנת 480 לפנה״ס זיכה אותו בקרקע ובמקום בין מי שהיטיבו עם אחשוורוש. באסתר 6:3, הקשיבו לשאלה שהמלך שואל לאחר ששמע את שם מרדכי. מה ההבדל האפשרי בין רישום מעשה לבין הבעת תודה למי שעשה אותו?

ארכאולוגים בפרספוליס מצאו לוחות מנהל פרסיים העוקבים אחר מזון, מסעות ועבודה. הם מראים כמה פרטים תיעדו הפקידים. מגילת אסתר עצמה היא המקור שלנו לקריאה בחצר בשושן.

מבט רחב יותר

אשור כבשה את שומרון (בערך 722 לפנה״ס). בבל החריבה את ירושלים (587/586). כורש כבש את בבל (539), והחלה השיבה ליהודה. בית המקדש השני הושלם ב־516/515. אחשוורוש מלך בשנים 465–486. הרקע של אסתר קודם לשליחותו של נחמיה לירושלים (בערך 445). אלכסנדר כבש את פרס בשנים 330–334 ורומא כבשה את ירושלים בשנת 63 לפנה״ס.

יוון ופרס בסביבות ימי אסתר. אתונה ופלטאיה הביסו את כוח הנחיתה הפרסי במרתון שבאטיקה (490 לפנה״ס). אחשוורוש כבש את מעבר תרמופילאי במרכז יוון (480). אוניות יווניות ניצחו בסלמיס ליד אתונה בהמשך אותה שנה. הברית היוונית הביסה את הצבא הפרסי בפלטאיה שבבואוטיה (479).

שושן • UNESCO · לוחות פרספוליס • UChicago · הרודוטוס • היסטוריות 8.85 · מלחמות יוון–פרס

דמויות ללוות בחוברת 5

בחרו דמות שאפשר לראות דרך עיניה למשך עמוד אחד. תוויות כחולות מציינות אנשים ששמם במקרא. תוויות בצבע חלודה מציינות אנשים שנוצרו עבור הקומיקס. גם אדם ששמו במקרא עשוי לומר שורות שנכתבו לקומיקס.

אסתר

דמות מקראית

המלכה היהודייה נוגעת בשרביט, מארחת את המלך ואת המן ומזמינה את שניהם לחזור מחר (5:2–8).

אחשוורוש

מלך מקראי

מכונה אחשוורוש בעברית. אינו מצליח להירדם, מזמין את הרשומות ולומד שמרדכי מעולם לא קיבל גמול (6:1–3).

המן

דמות מקראית

זועם על מרדכי ומתכנן את מותו. אחר כך עליו להלביש את מרדכי ולהכריז על הכבוד שדמיין לעצמו (5:9–14; 6:6–11).

מרדכי

דמות מקראית

בן דודה של אסתר חשף בעבר מזימה נגד המלך. לאחר הכבוד הפומבי הוא חוזר לשער (2:21–23; 6:11–12).

זרש

דמות מקראית

אשת המן מצטרפת לחבריו בעצה להקים את העמוד. אחרי התהלוכה הם מזהירים אותו מפני התהפכות המצב (5:14; 6:13).

נריה

דמות מומצאת

סופר וקורא בארמון. קולו מביא למלך את מעשהו הנשכח של מרדכי. אסתר 6:1–3 אינו נוקב בשמות הקוראים.

ארדן

דמות מומצאת

יועץ בבית המן. דרכו אנו שומעים קול אחד בין החברים והיועצים המתוארים יחד ב־5:14 וב־6:13.

מיטרה

דמות מומצאת

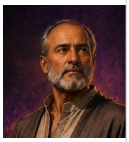
משרת בארמון העורך שלושה מקומות. שאלתו על שולחן המחר מאפשרת לשמוע מה משמעות החלטתה של אסתר עבור הצוות.

אבה

דמות מומצאת

הסייסת המלכותית מרגיעה את סוסו של מרדכי ומראה להמן כיצד להחזיק בחבל ההולכה. המיומנות שלה מאפשרת את הכבוד הפומבי.

חרבונה

דמות מקראית

סריס מלכותי ששמו מוזכר ב־1:10. הקומיקס מציג אותו כאיש המזמן את המן. אסתר 6:14 מתייחס לסריסים כקבוצה.

שרי

דמות מומצאת

חברתה של אסתר בבית הנשים השני. כשדיירת שאינה מצליחה לישון אומרת שהיא מתגעגעת לאחותה הקטנה, שרי שואלת מה שמה של האחות.

רינה ואדה

דמות מומצאת

בת ואם בשושן, המוצגות משמאל לימין. רינה שואלת אם התהלוכה אומרת שהן בטוחות. אדה יודעת שהצו עדיין בתוקף.

להקשיב לצד אדם אחר

בעמוד הסיפור ,7 שרי שואלת אישה על האחות הקטנה שאליה היא מתגעגעת. בעמוד ,17 אדה עונה לבתה אחרי התהלוכה. בחרו אחת מן השיחות. אילו ישבתם לצידן, מה הייתם שואלים אחר כך?

בעמוד מופיעים גם תירה, שנשארת עם אסתר, נביד בשער, סמו ובשה ליד העמוד, ויואל ולב בבית המלאכה המשפחתי. הקומיקס נותן לעובדים ולשכנים האלה שמות. התך נקרא בשמו באסתר .4:5 השתתפותו בהבאת המן היא בחירה של העיבוד.

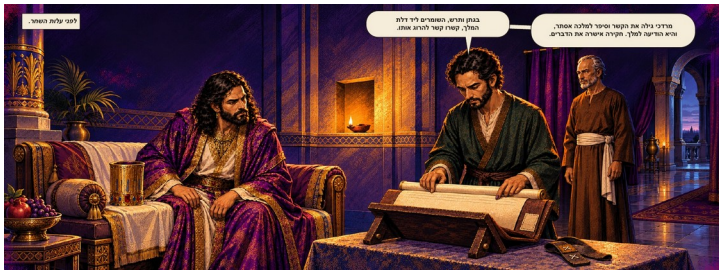
המקרא לצד התמונות

השתמשו במספרי עמודי הסיפור המודפסים שלהלן. עקבו אחר כל תמונה לפי הסדר. כשפרט מושך את עיניכם, מצאו את הפסוק ושאלו מה האמן היה צריך להחליט כדי להעלות את הרגע הזה על הנייר.

עמודי הסיפור	בקטע המקראי	בחירות של הקומיקס
1–4	5:2–8 • השרביט, הזמנה להיום והזמנה נוספת למחר. ב־5:5 המלך מצווה להביא את המן במהירות.	קצות אצבעותיה של אסתר ממלאים את עמוד 2. אחשוורוש אומר שיביא את המן. מיטרה כבר ערך את השולחן, והמן מציע לעזור. מה אפשר לדעת על הסיבה שאסתר מחכה?
5–7	5:9–14 • אדם יושב אחד מקלקל את הנאתו של המן. זרש והחברים מציעים יחד עמוד בגובה חמישים אמה.	ארדן נותן לאחד החברים שם וקול. תירה נשארת עם אסתר, ושרי מקשיבה לאישה אחרת המתגעגעת לאחותה. אלה מפגשים מדומיינים.
8–11	6:1–5 • המלך אינו מצליח לישון. הרשומות מעלות אזהרה קודמת. מרדכי לא קיבל כבוד. המן מגיע עם בקשה משלו.	הבנאים, נריה המוצא את הרשומה והאור שלפני השחר מאפשרים לראות אנשים שונים בעבודה במשך לילה אחד.
12–14	6:6–10 • המקרא מספר למי המן חושב שהמלך מתכוון. המלך מבקש ממנו לבצע את הצעתו שלו עבור מרדכי.	התבוננו בפני המן לפני שהשם נאמר ואחריו. הציפייה שלו באה מן הפסוק. השינוי ביציבתו בא מן האמן.
15–17	6:11–12 • המן מוליך את הסוס ומכריז על הכבוד. מרדכי חוזר לשער.	אבה מדריכה את המן בהולכה. רינה רואה את התהלוכה ושואלת את אדה אם הן בטוחות. המשפחה וחילופי הדברים ביניהן שייכים לקומיקס.
18–21	6:12–14 • המן חוזר לביתו אבל, שומע אזהרה ומובהל למשתה אסתר.	הקומיקס נותן ליועצים שורות נפרדות, מוסיף נקישה ונותן לנו לחכות עם המן בדלת הפתוחה. מה יכול המן להבין מן הפנים שסביב השולחן?

המן מונה כבוד ועושר, ואז אומר שאינם שווים לו דבר כל עוד מרדכי יושב בשער (5:11–13). מתי טינה כלפי אדם אחד דחקה אצלכם את הכרת התודה? מה יכול למנוע מן הטינה הזאת לעצב את יחסכם אליו?

עצירה בכפולה

שמו של מי עומד להיאמר

המלך רוצה לכבד מישהו. המן רוצה רשות להרוג מישהו. מה אתם יודעים על שתי הבקשות האלה שאף אחד מן הגברים עדיין אינו יודע?

פרט מן הכפולה בהלילה ללא שינה, חוברת 5, גרסה v5.8, עמודי הסיפור 10–11. © 2026 Joshua D. Gapp.

ארבע אותיות בהזמנת אסתר

אסתר 5:4 • תרגיל של שבע דקות עם ד״ר ביל קריסי

קראו בקול את אסתר 5:4. התיבות מציגות ארבע מילים רצופות מן ההזמנה שלה. קוראים עברית מימין לשמאל, לאורך השורה ובתוך כל מילה. התחילו בתיבה 1.

קראו את ההזמנה מימין לשמאל

← התחילו מימין ועקבו אחר מילות אסתר שמאלה.

1 • התחילו כאן	2	3	4 • סיום
יבוא	המלך	והמן	היום
yavo	*ha-melekh*	*ve-Haman*	*ha-yom*
שיבוא	המלך	והמן	היום

אילו ארבע אותיות מצאתם

הקיפו את האות העברית הימנית ביותר בכל תיבה. השתמשו במפתח כדי לומר בקול את ארבע האותיות הפותחות, או כתבו אותן בטבלה שלמטה.

ה = H (הֵא) י = Y (יוֹד) ו = W (וָו)

תיבה 1 היא שורה 1. המשיכו בשורות מלמעלה למטה.

במפתח, W מייצגת את האות הנהגית v בתעתיק ve-Haman.

תיבה	עברית	הגייה	משמעות	אות בתעתיק אנגלי
1	יבוא	yavo	שיבוא	_____
2	המלך	ha-melekh	המלך	_____
3	והמן	ve-Haman	והמן	_____
4	היום	ha-yom	היום	_____

קראו את העמודה האחרונה מלמעלה למטה. איזה שם אתם מזהים?

השוו את מה שמצאתם

יהוה **Y – H – W – H**

באנגלית כותבים Y–H–W–H משמאל לימין. ארבעת העיצורים האלה מרכיבים את שמו הפרטי של אלוהי ישראל, שלעיתים קרובות מודפס LORD בתרגומי מקרא לאנגלית. המילה ״היום״ נותנת את ה־H האחרונה.

מגילת אסתר העברית אינה נוקבת ישירות בשם אלוהים. ד״ר קריסי רואה בהזמנה הזאת חותם של נוכחות אלוהים. קוראים יכולים לזהות את אותן ארבע אותיות ולהיות חלוקים בשאלה אם המחבר סידר אותן במכוון.

קראו שוב את 5:4. כשאתם חושבים על האותיות הפותחות, במה אתם מבחינים במילים היומיומיות שאסתר בוחרת לומר?

אסתר פרק 5 בעברית ובאנגלית • הופף ובצולד על האותיות הפותחות

מה אפשר ללמוד הערב

מה קורה בקטע	מה הוא מבקש מאיתנו
אסתר נותנת למרדכי קרדיט (2:22). כעבור שנים המלך שואל איזה כבוד קיבל (6:3).	שם יכול להישאר ברשומה בזמן שאיש אינו מודה לאדם. כשאתם מספרים סיפור הצלחה, החלק של מי ראוי להישמע?
להמן יש עושר, משפחה ודרגה. אדם יושב אחד גורם לכל זה להיראות בעיניו חסר ערך (5:11–13).	טינה יכולה לשנות את מה שאנו מעריכים ואת השימוש שלנו בכוח. כשאתם חשים שנפגעתם, מי יכול לעזור לכם לשמוע את הצד של האדם האחר?
מרדכי זוכה לכבוד מלכותי וחוזר לתפקידו (6:10–12). הצו עדיין מאיים על עמו.	התהלוכה נותנת להמון סיבה להריע. רינה צריכה לדעת אם תוכל לישון בבטחה הלילה. ההקשבה לשאלתה משנה את האופן שבו נראית דאגה לזולת.

ד״ר קריסי וחוקרים אחרים

ד״ר ביל קריסי • אסתר 5:4. קריסי מוצא חותם של נוכחות אלוהים באותיות שהקפתם בעמוד 5. להזמנה יש משמעות עוד לפני שמבחינים באותיות. אסתר סיכנה את חייה כדי לזכות בהזדמנות לדבר.

רבי נחמיה • אסתר 5:4. מדוע לכלול את המן? בתלמוד, רבי זה מדמיין שאסתר רצתה שעמה ימשיך להתפלל לרחמים גם כשיש מלכה שיכולה לדבר למענו. זו אחת מכמה תשובות שנתנו חכמים יהודים לשאלה שמגילת אסתר משאירה פתוחה.

דייוויד פירת׳ • אסתר 6:1–11. חוקר נוצרי זה של הברית הישנה מפנה את תשומת הלב למי שמדבר ראשון. המלך מעלה את עניין הכבוד לפני שהמן מספיק לבקש את מות מרדכי. פירת׳ רואה בתזמון הזה הזמנה לזהות את דאגתו של אלוהים בסיפור.

רבי נחמיה • מגילה ט״ו ע״ב:14 • דייוויד פירת׳ • אסתר 6:1–11

לשיחה שלנו

- בכפולה, בחרו פרט אחד מאסתר 6:1–5 ופרט אחד שהאמן הוסיף. איזה פרט השפיע ביותר על הבנתכם את הלילה ההוא?
- המן ממציא כבוד שהיה שמח לקבל. מה תשובתו חושפת שהוא כנראה לעולם לא היה אומר על עצמו (6:6–9)?
- דמיינו שרינה היא אחייניתכם. אחרי התהלוכה (עמוד הסיפור 17), מה תוכלו לומר לה בכנות, ומה תוכלו לעשות למען משפחתה הערב?

תגובה אחת השבוע

למי אודה בשמו או לצד מי אעמוד השבוע? מה אעשה, ומתי?